

BREDASCHIE

STAAT-, LETTERKUNDIG-

NIEUWS.

Dingsdag

COURANT.

EN WETENSCHAPPELIJK

BLAD.

23 December

FRANKRIJK.

PARIS, den 19den December.

De kamer van afgevaardigden heeft eergisteren met 221 tegen 19 stemmen, de wet tot regeling der dienst over 1838 aangenomen.

— Door den *Constitutionnel* werd gisteren vermeld, dat de arbeid aan de versterking van Parijs geheel gestaakt was, uit hoofde het gouvernement meende vooraf het besluit der kamer omtrent de voorgedragen wetten te moeten afwachten. Heden verklaart de *Messenger* dit bericht voor ongegrond. Het gouvernement had het besluit genomen al den arbeid der fortificatiën aan het bureau van oorlog te centraliseren; die aan het departement van openbare werken opgedragen waren, zouden dus naar dat van oorlog overgaan; maar de arbeid was niet gestaakt, en zelfs waren bevelen gegeven om denzelfden op alle punten voort te zetten.

— Hetzelfde ministeriele blad behelst omtrent de zaken van het Oosten het volgende:

« Verscheiden bladen kondigen aan, op geloof van brieven uit Konstantinopel, dat de Divan het voorstel verworpen heeft, om *Mehemed-ali* van de uitgesproken vervallen-verklaring te herstellen, en dat in zijne plaats een pacha voor Egypte is benoemd. Noch het fransch gouvernement, noch het britsch kabinet hebben eene dergelijke tijding ontvangen. Op de gezegde dagteekening was de Divan niet slechts nog onbekend met de gesloten overeenkomst tusschen den commodore *Napier* en *Mehemed-ali*, maar zelfs met de voorstellen die de admiraal *Stopford*, uit naam der vier mogendheden, aan den pacha moest overbrengen. Het verbreide gerucht mist dus alle teekenen van echtheid, en men kan niet twifelen, indien er eenige aarzeling te Konstantinopel bestond, of de mogendheden, ondertekenaars van het traktaat van 15 Julij, zullen de Porte wel overhalen om *Mehemed-ali* te verleenen hetgeen zij-zelve hem hebben doen voorstellen.

« Het is overigens valsch dat er een pacha van Egypte benoemd is. *Izzet-Mehemed*, bevelhebber van het turksch leger in Syrie en voorloopig gouverneur van Egypte; tot pacha van Adrianopel benoemd geworden zijnde, heeft *Zekeria*-pacha hem vervangen onder denzelfden titel van bevelhebber van het leger en voorloopigen gouverneur.

— Het geschrift der bladen over het voorgevallene op den 15den, toen een deel der nationale garde hier en daar kreeten van afkeuring tegen het ministerie en de gevolgde staatkunde heeft doen opgaan, duurt nog voort. Een dagblad der linker zijde tracht te betogen, dat ten gevolge van dien het ministerie slechts heeft te kiezen tusschen zijne aftreding en de ontbinding der nationale garde; negen legioenen van de zeventien hadden hunne afkeuring doen blijken. Het *Journal des Débats* beijvert zich, om al het overdrevene en den lagen partijgeest te doen uitkomen, die in de bladen der oppositie ten deze uitblinkt.

— In een der bladen leest men het volgend, indien de daadzaak echt is, zeer opmerkelijk artikel:

« Gisteren morgen ten zeven ure is een koetsier der omnibus-wielen, *Citadines* geheeten, wonende aan de barrière du Combat, in zijne kamer opgehangen gevonden. De commissaris van politie van het voorval onderrigt, begeeft zich van een geneesheer vergezeld ter plaatse, maar de koetsier was reeds dood. Bij een nader onderzoek vindt de commissaris van politie in de kleederen van den gehangene een geschrift, waarbij de zelfmoordenaar verklaart, dat hij tot een geheim genootschap behoorende, zijn beurtnummer thans gekomen was om den koning om te leven te brengen; dat hij bij nadenken gevoeld had niet in staat te zijn om die misdaad te volbrengen, en dus verkozen had liever zich-zelf het leven te benemen. Het hoog bestuur is terstond van dit voorval onderrigt en stelt een nader onderzoek in 't werk. De naam van den koetsier hebben wij niet te weten kunnen komen.

— De door geheel Europa met roem bekende schaakspeler *Mahé*

de *Labourdonnais*, is Aansy dagen te Londen overleden, waarheen hij zich begooft had om met de vermaarde engelsche spekers eene weddenschap, op het spel betrekkelijk, aan te gaan. Hij was 47 jaren oud.

— Te Madrid verspreide men den 10den het gerucht, dat de *Gaceta de Madrid* belangrijke financiële besluiten zou bevatten; betrekkelijk de binnen- en buitenlandse schuld. Ofschoon dezelve nog niet bekend waren, beweerde men, dat het provisioneel bestuur het grondbeginsel van de wettiging der binnen- en buitenlandse schuld zou erkennen. Men verzekerde, dat de binnenlandsche passieve schuld voortaan zal kunnen worden in betaling gegeven bij den aankoop van nationale goederen.

Het gouvernement scheen krachtige maatregelen tegen Portugal te nemen. Reeds werden de regimenten genoemd, die naar de grenzen van dat koninkrijk zouden vertrekken.

— De Madridsche courant van den 11den houdt werkelijk een viertal besluiten betrekking hebbende op de betaling van reeds vervreemde domeinen.

— Gisteren was de fondsenotering: 5 pCt. 111,30; 3 pCt. 77,45; Nap. r. 101,20; Sp. Ardins. 24; Rom. L. 99 1/2.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 17den December.

Den 12den dezer heeft de kroonprins van Beieren zijne sedert lang voorgenomene reis naar Griekenland aangenomen. Z. K. H. reist over Italie, van waar hij zich naar een Grieksche haven zal inschepen.

— Uit Bremen wordt geschreven, dat er thans eene geregelde gemeenschap tusschen die stad en Noord-Amerika, door middel van stoomscheepvaart, zal tot stand komen. Goed ingerichte stoomschepen, bij welker bouw de nieuwste uitvindingen ten nutte zullen worden aangewend, zullen reeds in het volgende jaar tusschen Bremen en New-York heen en weder varen, zoodat de reis naar de Vereenigde Staten voortaan van daar met meerder gemak en in korteren tijd, dan tot dusverre met zeilschepen mogelijk was, zal kunnen worden ondernomen.

— De Keulsche courant behelst het volgend bevel van Berlijn van den 14den. « Op dit oogenblik zal eene nota van de Bondensconferentie bij het kabinet van Parijs ingediend zijn. Zij noodigt Frankrijk uit, om zich aan het bondgenootschap der mogendheden aan te sluiten voor de handhaving van het staatkundig evenwigt, en de op zich-zelve staande houding te verlaten, waarin de heer *Thiers* hetzelfde geplaatst heeft. Er bestaat geen reden om aan de toetreding van Frankrijk te twifelen. Alsdan is de vorige vredelievende staat van zaken weder hersteld en het uitzigt op eene lange gerustte toekomst verzekerd.

Hetzelfde houdt voorts onwaar de geruchten van de beweging van Oostenrijksche troepen voor de versterking van Mentz.

— De militaire voorbereidselen worden in Duitschland voortgezet. Ter bescherming van den Rijn zullen door Oostenrijk troepen worden afgezonden: negen regimenten infanterie en cavallerie en zes batterijen artillerie. Deze troepen zullen echelonsgewijs tot aan Freiburg geposteerd worden. Eene krijgsmagt van nagenoeg gelijke sterkte zal door Pruissen van den Neder-Rijn en in Rijn-Pruissen geplaatst worden. Wurtemberg, Baden en Hessen maken het 8ste korps van het Bondsleger uit, t. welk nu reeds nagenoeg onder de wapenen staat. — Voor het overige blijft in Duitschland de verbittering wegens de dreigende en uitartende houding der Franschen steeds levendig, en wint hij, de zoogenaamde liberale partij de overtuiging meer en meer veld; dat de volken, die bij revolutionaire bewegingen op Frankrijks bijstand hebben gerekend, daardoor te meer in het ongeluk zijn gestort.

— De *Augsburgsche Zeitung* van den 15den dezer heeft het volgend schrijven uit Konstantinopel van den 25sten November: De

vertegenwoordigers der europesche mogendheden, die de overeenkomst van 15 Julij ondertekend hebben, verschenen in den loop dezer week in het paleis van den Grooten Heer, om den Sultan hunne gelukwensen bij gelegenheid der inneming van St. Jean d'Acre aan te bieden. Lord Ponsonby voerde het woord. Hij sprak vooral over de gevolgen welke de verovering van het gewichtigste militaire punt in geheel Syrie zoude hebben, en besloot met de opmerking, dat dit gewest, van de onderdrukking bevrijd, ligtelijk tot eenen bloei zou geraken, welke hare gunstige ligging haar als van zelve belooft. De Sultan bedankte voor de edele bemoeijingen zijner bondgenooten, die hem met zulke groote opofferingen behulpzaam waren in de herstelling der orde en den wettigen toestand, en gaf bijzonder met betrekking tot Syrie eene hoop te kennen, die overeenstemde met de redenen van den britschen gezant. De troef der Syriërs, door zoo vele daden getuigen, spoorden den Sultan aan, om met inspanning voor derzelver welzijn te zorgen, en op een regtvaardig en billijk beheer van het land bedacht te zijn; Syrie had noodig jaren lang verschoond te blijven, opdat de diep geslagen wonden weder zouden geheeld worden. De Sultan vermetende reeds bewijzen te hebben gegeven, welke gevoelens hem voor de Syriërs vervulden. De inspanningen der Porte, om derzelver lot te verzachten en den oorlog tot weldaad voor hen te doen worden, waren genoeg bekend. Ook voor de uitbetaling van den achterstand aan de krijgsgesvangenen was gezorgd, en men zou niet verzuimen aan hunnen wensch gevolg te geven en ze in het leger van den Grooten Heer in te lijven. De Porte had de strengste bevelen gegeven dat met de meeste menschlievendheid gehandeld werd, zelfs jegens diegenen die nog niet tot gehoorzaamheid waren teruggekeerd. De door den Sultan bij deze gelegenheid gesproken woorden verdienen daarom de aandacht, omdat zij het bewijs schijnen te geven, dat de mogendheden eenen weldadigen invloed op het beheer der heroverde gewesten willen uitoefenen, en dat te dien aanzien reeds stappen moeten gedaan zijn, daar de Sultan anders niet zoo lang bij dat ontwerp zou stil gestaan hebben. Zoo zou het ligt kunnen gebeuren, dat de hatti-sheeriff van Gulhane het eerst in Syrie in volkomen werking kwam en dat aldaar eene soort van modelregering ingevoerd wierd, die dan allengs op de overige gedeelten des rijks zou kunnen toegepast worden.

Men verzekert dat de fransche gezant *de Pontois*, verzocht heeft, teruggeroepen te worden.

Van dezelfde dagteekening schrijft men uit Konstantinopel: Een voor 5 dagen uit Klein-Azië alhier aankomen koerier heeft de volgende tijdingen aan de Porte overgebracht: *Zekeria*-pacha, militaire gouverneur van Diarbekir, zond, eenigen tijd geleden, een klein detachement af, om over de Syrische grenzen te gaan reconnostreren. Daar dit detachement nergens eenige Egyptenaren ontmoette, trok het tot naar Aleppo voort, dat door hetzelfde in naam van den sultan werd in bezit genomen, iets, hetwelk bij de inwoners, die ten hoogste tegen de regering van *Meemed-ali* verbitterd waren, groote vreugde verwekte. Zoodra *Zekeria*-pacha hiervan onderrigt werd, trok hij met eene groote afdeeling van zijn korps naar Aleppo op. — Dezelfde koerier meldt, dat *Scherif*-pacha, bevelhebber in Damaskus, den onderkoning afvallig is geworden en zich aan de regering van den sultan heeft onderworpen. (Volgens een ander bericht zou hij bij eenen opstand vermoord zijn.) — In een ander bericht uit Beyruth, is de pest uitgebroken. *Fazel Mehemmed-pacha* heeft het dadelijk door een detachement londen doen afschieten.

ENGE LAND

LONDEN, den 18den December.

De koningin heeft 11. dingsdag voor de eerste maal na hare hevalling de godsdienst in de kapel van het Buckinghamsche paleis bijgewoond. De aartsbisschop van Canterbury nam de dienst waar.

Laastleden dingsdag heeft eene dame in het paleis van Buckingham zoeken door te dringen. Door den schildwacht afgewezen, trok zij een degen, die zij onder haren mantel verborgen hield. Spoedig werd zij ontwapend en gearresteerd. Bij onderzoek is gebleken dat zij eene duitsche was, eene vorstin *Resterlinz*, vroeger getrouwd met een oostenrijksch kolonel; zij beweerde vroeger prins *Albert* in Duitschland te hebben gekend en hem te hebben willen spreken. Men wil dat deze vrouw niet regt bij haar verstand was; althans zij is voorloopig in het krankzinnigenhuis van Bedlam geplaatst. — Naar men zegt zou het gouvernement het voornemen hebben, om de zeemagt in de Middellandsche zee nog te versterken en op vijf en twintig linesschepen te brengen.

In den *Parlement* heeft men: Men verzekert dat het besluit van het tegenwoordig fransch kabinet om den *gewapenden vrede* te handhaven, ten hoogste mishaget aan de gouvernementen van Groot-Brittannie, Oostenrijk en Pruisen. Zeer krachtige vertogen zijn desaan gaande ingediend. Indien dan Frankrijk zijn toon niet lager stemt, zal de schikking van het oostersch vraagstuk voor den vrede van Europa de heilzame uitwerking niet hebben, die men er van verwacht.

Ter beurze waren heden de 3 pCt. 89½; Ned. 2½ pCt. 50½; 5 pCt. 97½; Spanje 23¼, ½.

BELGIE.

BRUSSEL, den 20sten Decmber.

De kamer der vertegenwoordigers beraadslaagt thans over de artikelen van het budget van justitie; eene voorgestelde vermindering op het artikel der ambtenaren is verworpen geworden. De minister van justitie is intusschen zelf met een voorstel van reductie voor den dag gekomen en wel hetrekkelijk het paleis van justitie, waarvoor vroeger van gouvernementwege eene aanvraag van 400,000 fr. was gedaan, terwijl de minister die som nu op de helft wilde verminderen. Ten gevolge daarvan zal men van het plan moeten afzien om een nieuw lokaal voor een paleis van justitie te stichten, en zich met de herstelling van het tegenwoordige vergevoegen. Het voorstel des ministers werd door de leden die niet van Brussel zijn niet genoeg aangehoord.

In de zitting van gisteren zijn de gevraagde 200,000 fr. toegestaan.

De centrale afdeeling van het budget der middelen heeft den heer *Jadot* tot haren rapporteur genoemd. Zij zou, naar men zegt, de verwerping voorstellen van het voorgestelde verhoogde regt op de bieren, en den eed in de verklaringen van successien herstellen. In het budget van openbare werken wil zij aanmerkelijke bezuinigingen brengen, en eindelijk al wat betrekking heeft op de nieuwe voorgestelde belastingen uit de begroting nemen, om er een speciaal ontwerp van te maken.

— De senaat heeft het ontwerp betrekkelijk de graven en eenige anderen van minder belang aangenomen.

— Het stedelijk bestuur van Brussel is thans, na drie jaren onvolledig te zijn gebleven, weder geconstitueerd. Althans het besluit daartoe is den koning ter tekening voorgelegd. Volgens hetzelfde is de heer *van Volxem* burgemeester, en zijn de heeren *van Hoegarden*, *Wyns*, *Orts* en *Goffen* schepenen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 21sten December.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van zaterdag 11. werd voorgelezen een koninklijk besluit van vrijdag, waarbij de voorzitter gemagtigd wordt, de vereischte eeden af te nemen van den heer *J. G. van Nes*, als lid der kamer door de provincie Zuid-Holland benoemd. Deszelfs geloofsbrieven werden onderzocht en in orde bevonden, waarna de heer *van Nes*, na de eedsaflegging, zitting nam.

Zijn weder ingekomen onderscheidene verzoekschriften, waaronder van kooplieden, manufacturiers, enz. te Amsterdam, tegen de voordragt van wijzigingen in het tarief.

Fabrikanten van beenzwart te Amsterdam, Utrecht, Loenen en Alphen, komen op tegen het verbod van uitvoer van beenderen, gepaard met eene hooge belasting van den invoer van hetzelfde artikel.

De commissie tot de verzoekschriften doet verslag bij monde van den heer *van Hoorn van Burgh*: 1°. op dat van glashandelaren te Amsterdam; 2°. op dat van wijn-azijnmakers te Groningen en 3°. op dat van de fabrikanten *Jordan en Comp.*, te Amsterdam, die zich alle beklagen over het voorgedragene verhoogde regt op den invoer van hun papieren. — Deze stukken zullen ter griffie worden nedergelegd, en de verslagen gedrukt.

De centrale afdeeling doet verslag op de verschillende ontwerpen van wet, strekkende tot vaststelling der staatsbegroting voor het volgende jaar. — De beraadslagingen over die ontwerpen worden bepaald op heden Maandag, des morgens ten 10 ure.

Uit het verslag nopens de uitgaven blijkt, dat, op de beantwoording van Regeringswege nog algemeene tegenbedenkingen, of nadere aanmerkingen gemaakt zijn.

Men had verlangd, dat elke der onderhavige voordragten van eene memorie van toelichting ware vergezeld geweest; dit had vele bedenkingen voorgekomen. Men kon niet toegeven, dat alle posten van uitgaf voor 1841 op deze begroting gebragt waren; om slechts eenige te noemen, bragt men bij, den Hoogen Raad van Adel, de militaire Kweekschool te Breda voor een deel, het wort-depot te Harderwijk, de sleepdienst op den Rijn, de Algemeene Lands-drukkerij, de bijdragen aan het Pensioenfonds, enz. Ook wordt niets aangetroffen voor de aflossing der leeningen van het *Syndicaat*.

Verscheidene leden bleven aandringen op de mededeeling der rapporten van de in der tijd ingestelde commissie van bezuiniging. Men meent te weten, dat onderscheidene harer voorstellen van bezuiniging in de tegenwoordige omstandigheden overweging zouden verdienen.

Men had gaarne het hoog opgevoerde cijfer der begroting verminderd gezien.

Sommige leden hebben verklaard, dat, alhoewel zij de begrotingswetten op zich-zelve, nog wat het cijfer, noch wat de indeeling betreft, konden goedkeuren, en ten aanzien van het ontoereikende der gewone middelen om de uitgaven te dekken, hun bezwaar blijft bestaan, zij evenwel na de ontvangene inlichtingen, dezelve konden

beschouwen, als even zoo vele transitoire bepalingen, waarvan evenwel de aanneming hen niet voor het vervolg kan verbinden.

Andere leden maakten hunne stem geheel afhankelijk van de nader te ontvangen inlichtingen en verzekeringen, nopens de aflossing der schuld aan de Handelsmaatschappij; ja een lid verklaarde, dat hij geen dezer wetsontwerpen (dat, betreffende het eerste hoofdstuk, misschien alleen uitgezonderd) zou kunnen aannemen, bijaldien die inlichtingen hem niet mogten bevredigen. Eenige leden verstaan de artikelen der Grondwet omtrent de begroting zoodanig, dat het getal der hoofdstukken en daarmee in verband staande wetsontwerpen, afhankelijk verklaard worden van dat der departementen van Algemeen Bestuur.

Andere leden kunnen niet toestemmen, dat het niet voordragen eener tweejarige begroting door de additionele artikelen der Grondwet zou zijn geregtvaardigd. Alleen de onmogelijkheid, gelijk deze leden reeds vroeger aanmerkten, wettigt in hunne oogen die afwijking van Grondwettelijke voorschriften. Verscheidene leden beklagen zich, dat de beantwoording is ingerigt even als in vroegere jaren, zonder door een of meerdere ministers te zijn geteekend. Telkens, zeggen zij, komt in dezelve voor de regering, zonder dat aangegeven wordt, tot welk departement van algemeen bestuur dit in ieder geval betrekking heeft. Zonder overdrijving van den ongunstigen staat der finantiën meenen velen, dat nog een aantal meerdere uitgaven kunnen aangewezen worden, als b.v. het meerder benoodigde om te voorzien in de rentebetaling der domein losrenten, hetgeen door België voorloopig op de 5 millioen wordt ingehouden, enz.

Vooraf ook op het departement van oorlog verlangde men bezuinigingen.

Uit het centraal verslag nopens de middelen blijkt, dat men nog vele bedenkingen heeft tegen de opcenten; tegen het contract met de Handelsmaatschappij, enz. Sommige leden drongen steeds aan op een gedwongene heffing, op een heffing van de renten, enz.

Deze en andere aanmerkingen aan de regering zijnde medegedeeld geworden, is dienaangaande door de centrale afdeeling eene conferentie met de ministers van finantiën, van marine en kolonien gehouden. Daarop zijn eenige wijzigingen in de wetsontwerpen van begroting gebragt, en twee nieuwe ontwerpen ontvangen, ten gevolge van de splitsing in tweeën van het 3de hoofdstuk. De som der 1ste wet wordt f 1,250,000; in de 2de wet zal, in plaats van de secretarij van staat en de hooge collegien, gesteld worden: » de hooge collegien van staat en het kabinet des Konings »; de som in de 5de wet wordt f 3,353,070. De 8ste wet wordt gesplitst in twee wetten, als 8a departement van marine f 5,145,147, en 8b departement van kolonien f 61,226.

Men verneemt dat Z. M. heeft benoemd: — Tot chef van den staf van Z. K. H. den Kroonprins der Nederlanden, luitenant-generaal der infanterie, den majoor bij den generalen staf H. F. baron Forstner van Dambenoy, thans chef van den staf der 2de divisie infanterie, uit welke betrekking hij eervol is ontslagen, en tot chef van den staf van Z. K. H. prins Alexander der Nederlanden, luitenant-generaal en inspecteur-generaal der kavallerie, den 2den kapitein van den generalen staf J. G. Th. V. baron de Constant Rebecque, thans chef van den staf van de brigade zware kavallerie, uit welke betrekking hij eervol is ontslagen.

Men schrijft dat Z. Exc. de directeur-generaal van oorlog dezer dagen de navolgende circulaire heeft doen toekomen aan de respectieve militaire autoriteiten:

» De directeur-generaal van oorlog, overwegende, dat er bij gelegenheid, dat in een der steden van het rijk, de stedelijke schutterij en de troepen der staande armée tot het garnizoen behorende, zich gezamenlijk onder de wapenen bevonden, twijfel is gerezen, omtrent het voeren van het commando, wanneer de hoogste in rang der officieren van de schutterij en van het leger denzelfden graad bekleeden;

» Gelet op het besluit des Konings van den 1sten Augustus 1818, (gereguleerend van dat jaar, 2de deel blad. 8.) bepalende, dat bij parades waar schutterijen assisteren, de hoogste in rang der officieren, en bij gelijkheid van rang, de militaire officier dezelve zal kommanderen;

» Heeft goedgevonden ter kennis van het leger te brengen, dat, op specialen last van Z. M., de bepalingen, in opgemeld besluit vervat, bij voortdurend gehandhaafd blijft, en dat derhalve, ook in alle omstandigheden, waarin schutterijen en troepen van het leger, vereenigd zijn, bij gelijkheid van rang, de militaire officier het bevel zal voeren, al ware deze ook jonger in ancienniteit dan den met hem in rang gelijkstaande officier der schutterij.

» Eergisteren middag is de luitenant-generaal Trip, van zijne buitengewone zending naar het Pruisische en Russische Hof, in de residentie teruggekeerd.

— Dezer dagen heeft Z. M. goedgekeurd de algemeene begrotingen van de uitgaven en inkomsten voor de provinciën Noord-Brabant, Utrecht, Overijssel, Groningen, Drenthe, Vriesland en Zeeland.

— Men meldt uit Amsterdam, dat de Vischmarkt met den eersten Januarij zal worden verplaatst naar de Nieuwe Markt, naar den kant der Geldersche kaai, ten einde een begin kunne worden gemaakt met het maken van een nieuw beursgebouw.

— Men schrijft uit Nymegen van Vrijdag 11. « Sedert twee dagen is het ijs in de rivier de Waal dermate toegenomen, dat het te vreezen is, dat hetzelfde zich spoedig zal zetten. Voor zoo ver wij vernemen, heeft het ijs zich op de benedert-rivier nog nergens vastgezet. Te Dordrecht daarentegen zit de rivier sedert den 15 toegevroren. Op den Beneden-Rijn is het ijs mede nog drijvende. Te Arnhem was hetzelfde beden zoo menigvuldig, dat het overvaren uiterst moeilijk was, en men verwachtte, dat het ijs zich spoedig zou zetten. Op den IJssel, te Kampen, heeft hetzelfde zich reeds laatstleden Maandag gezet, en later op vele plaatsen daarboven. Ook op de rivier de Maas zit het ijs op vele plaatsen, onder anderen, boven Grave, vast; voor de stad is het open water.

Donderdag avond is de Lek bij Vreeswijk vast gaan zitten, zoodat de rivier den volgenden dag boven en beneden het dorp geheel met ijs bezet was.

— In het Gravenhaagsche dagblad leest men het volgende:

» Wij meenen de aandacht onzer lezers te moeten vestigen op een hoogstbelangrijk vlugschrift, eergisteren alhier bij de boekhandelaren van Cleef in het licht verschenen, den titel dragende van: *Iets over de financiële aangelegenheden van het Rijk*, waarin, onder anderen, als bijlage voorkomt een uittreksel uit eenen brief van den gewezen minister van kolonien, graaf J. van den Bosch. In dit geschrift worden, allereerst, de nadeelige gevolgen aangewezen van het niet toestaan der leening van 56 millioen, en vervolgens betoogd, dat, zoo die leening ware toegestaan, er geene verhoogde belastingen of nieuwe leeningen zouden noodig geweest zijn, om in de behoeften van den Staat te voorzien, en dat bovendien de mogelijkheid zou bestaan hebben, om onze nationale schuld binnen gepaste grenzen te beperken; eindigende de schrijver met de beantwoording der vraag, of er middelen bestaan, om het ingeslagen spoor, dat, naar zijn oordeel, ten verderve leidt, te kunnen verlaten, en eene betere toekomst voor te bereiden. Daar deze brochure de duidelijkste blijken draagt, geschreven te zijn door eenen der zaak kundigen man, twijfelen wij er niet aan, of dit geschrift, hetwelk met de dierbaarste belangen des Vaderlands in het naauwste verband staat, zal door velen met gretigheid gelezen worden.

HET EGIJPTISCHE LEGER

In het engelsche militair tijdschrift: *The united Service Journal* las men dezer dagen de volgende bijzonderheden over het egyptisch leger.

» De vorming van een geregeld leger werd voor het eerst in 1822 beproefd. Een korps van 500 Mammelukken, gekommandeerd door MAHOMMED-Beij, en 20,000 negers werden te Essoum vereenigd, om onderwezen en onder krijgstuclit gebragt te worden door den kolonel SELVES, gewezen aide-de-camp van den maarschalk Ney, en die sedert den naam van SOLIMAN-Beij heeft aangenomen. Men zegt dat het onderrigt der Mammelukken met vele moeilijkheden en gevaren gepaard ging; maar de negers waren leerzamer en leverden vruchten op van de hen gegevene lessen; ongelukkigergewijs openbaarde zich onder hen eene besmettelijke ziekte, waardoor zij tot op 3000 man na weggemaaid werden. Daar deze poging mislukt was, raade de fransche consul (die MEHAMED reeds fransche en italiaansche instructeurs bezorgd had) den onderkoning zegt men, aan, om de conscriptie, op de feest zooals die in Frankrijk bestaat, in Egypte in te voeren; eene ligting van 30,000 man werd nu met geweld doorgeset en naar Opper-Egypte gezonden, en met deze manschappen, waarbij men de 3000 overgeblevene negers en eenige Nubiërs voegde, en hun de Mammelukken tot officieren gaf, bragt men een leger op de been, dat in 1824 uit zes regimenten ieder van vijf bataillons bestond; het leger echter was inderdaad niet meer dan 23,000 man sterk.

Eene nieuwe conscriptie werd kort daarna uitgeschreven, met oogmerk om het leger op 40,000 man te brengen. Een artillerie-korps werd opgericht, en het leger verkreeg een grooteren trap van volkomenheid door de fransche en italiaansche instructie-officiëren; onder hen bevond zich een Napolitaansche genie-officier, GIANDELLI genaamd, een man naar men zegt van groote verdiensten. Naar het schijnt werd echter de kolonel SELVES boven alle Europeesche officieren verkoren, en deze werd Muzelman, waarschijnlijk met oogmerk om zijn gezag te vermeerderen. Hij ontving den pels en werd met de waardigheid van Beij bekleed.

» De geneeskundige dienst was aanvankelijk uiterst gebrekkig; weldra werd een geneeskundig collegie onder het oppertoezicht van een Franschman opgericht. Men zegt dat ISRAHIM zich zeer bemind maakte onder de nieuwe rekruten, niettegenstaande hij hen noodzaakte des morgens en des avonds telkens vier uren lang te exerceren, hetgeen de hospitalen met zieken opvulde. Ook MEHAMED-Ali verbleef

eenigen tijd in het legerkamp bij Cairo; met groote gestrengheid waakte hij er voor dat de gebieden dagelijks geregeld werden opgezegd, maar hij vergunde daarom niet te min dat er openlijk wijn op de bazars werd verkocht.

In 1836 had hij 14 regementen kavallerie en 23 regementen infanterie, ongerekend de ongeregelde Albanesche troepen en een aanzienlijk korps artillerie. Van dit getal maakten 4 regimenten kavallerie, 4 regimenten infanterie en een korps lichte artillerie de garde van den pacha uit. De meeste soldaten waren door de conscriptie uit Egypte geleverd; verscheidene regimenten kavallerie en eenige bataillons infanterie waren echter uit Syrie afkomstig. Met uitzondering van eenige geweren, naar engelsch model vervaardigd, zijn de egyptische soldaten gewapend, worden zij bezoldigd en geoefend naar fransche manier. Bijna alle instructeurs in het leger zijn Franschen, en de fransche taal wordt in de scholen onderwezen, hetgeen den gezegden officieren eenen grooten invloed heeft doen verkrijgen. De meeste officieren zijn uit de gelederen van het leger gekomen en hebben bijgevolg volstrekt geene opvoeding genoten; sedert eenigen tijd komen echter vele officieren uit de militaire scholen, die de pacha opgericht heeft.

De jongste gebeurtenissen hebben doen zien, dat hoe schijnbaar wel georganiseerd dan ook, de nieuw gevormde korpsen des egyptischen onder-konings niets beteekenen, zoodra zij tegen europesche magt te strijden hebben.

MINATUUR ALMANAK 1841, te Utrecht, bij L. E. Bosch & Zoon, verguld op snee, in koper, prijs f 1,25.

Deze Almanak, waarvan reeds de vroegere jaargangen eenen algemeen bijval moesten te heurten vallen, ziet nu voor de derde maal het licht. Het onderscheidt zich zoowel door een smaakvol uiterlijk, eene zeer nette typographische uitvoering, als door fraaije plaatjes en lieve stukjes, onder welker vervaardigers wij velen onzer tegenwoordige voornaamste dichters mogen tellen, als: J. V. Oosterwijk Bruyn, A. van der Hoop, Jr., Aug. Clavareau, L. J. A. Tollens, C. A. A. W. Marquis de Thouars, B. Ph. de Kanter en anderen, terwijl onze beroemde Dichters, Mevrouw Petronella Moens, hetzelfde nog met eenige regelen vermeerderd heeft.

De Boekhandelaar J. Noorduin te Gorinchem heeft een bericht van teekening uitgegeven op eene *Geschiedkundige beschouwing van de stad Breda en hare omstreken*, door den heer A. J. van der AA. De aanleiding tot de uitgave dezer geschiedenis en beschrijving onzer stad bestaat, blijkens het programma, uit het aanzoek aan schrijver en uitgever beide gedaan, om het artikel Breda, uit het *Aardrijkskundig Woordenboek der Nederlanden*, bewerkt door den heer van der AA en bij den heer Noorduin uitgegeven wordende, afzonderlijk het licht te doen zien. Dit artikel geeft met der daad een beknopt, maar volledig overzicht van de lotgevallen dezer stad en wat in dezelve bestaat, en is op zich-zelve een waardige proef van de zorg en vlijt die de kundige en onvermoeide schrijver aan de volbrenging zijner opgenomen zeer moeilijke taak, zooals de zamenstelling is van een volledig aardrijkskundig woordenboek onzes vaderlands, besteedt. In geen beter handen kon dus de meer uitvoerige bearbeiding van de beschrijving der stad Breda en harer omstreken vallen; wij mogen ons dan ook vleien, dat de onderneming algemeen bijval zal vinden, doch bijzonder onder onze stadgenooten, die, zoo zij al de beschrijving van van Gooz bezitten, gaarne in een meer beknopt geheel en tot op den tegenwoordigen tijd voortgezet, zullen wenschen bijeen te bezitten al hetgeen de stad hunner geboorte betreft, te meer daar den schrijver niet slechts door de welwillendheid van het stedelijk bestuur den toegang tot het stadsarchief is opengesteld, maar hij ook door de inzage van de particuliere en bestaande beschrijvingen en de bijzonderheid kan mededeelen, dat het *Woordenboek* geen plaats kon vinden. De aangekondigde beschrijving zal in een 8vo. boekdeel van omtrent 20 vellen vervat zijn, versierd met eenen plattengrond der stad, een tweetal portretten van beroemde Bredanaars, waaronder dat van den burgemeester Godevaart Montes; en een paar facsimiles, zoo wij meenen van Engelbert van Nassau en van Heraugiere. De prijs zal niet meer dan f 4,60 bedragen. De uitgave zal in de eerste helft van 1841 plaats hebben en wordt de teekening alsdan gesloten. Wij wenschen hartelijk schrijver en uitgever den besten uitslag op hunne onderneming.

182de KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

TWEDE KLASSE.

- 1° Trekking. N°. 15836, eene premie van f 1000; N°. 13779, een prijs van f 1500; N°. 10035, 16540, ieder f 1000.
- 2° — N°. 11097, 3140, 16076, ieder f 1000.
- 3° — N°. 24598, f 20,000; N°. 11769, f 1500; N°. 2197, f 400.
- 4° — N°. 22130, 3568, ieder f 1000.
- 5° — N°. 6700, f 7500; N°. 4296, f 2500.
- 6° — N°. 6825, f 1000.
- 7° — N°. 16609, f 1000.
- 8° — N°. 24448, f 30, en premie van f 2500.

Ter EFFECTEN-SOCIETEIT te Amsterdam werden gisteren (20 December) omgezet: Ned. 2½ pCt. 49½, 15½; dito 5 pCt. 96½; O. I. 5 pCt. 94; Handelsm. 166½, 166; Ardoin 22 drie zest.; dito Coupons 18 drie zest.; N. Russen 4 pCt. 86 zeven zest., ¾. In de vreemde fondsen was overigens geen variatie.

* * De Ondergeteekende berigt het geëerd Publiek, dat hij, door de menigvuldige bezigheden alhier, nog eenige weinige dagen zal vertoeven, om LIJDEBS en LIJDERESSEN aan OOG-ZIEKTEN te helpen. — Men zie hieromtrent de *Bredasche Courant* van den 17den dezer.

De Ondergeteekende is te spreken of te ontbieden bij C. VAN HAM, Mr. Timmerman in de Veemarktstraat te Breda.
Breda, 19 December,
1840.
MORITZ BERNARDT,
Gezigtkundige en Opticus.

* * Bij L. E. BOSCH en ZON, Boekhandelaars te Utrecht, zijn heden van de pers gekomen en aan H. H. Intekenaars en verder aan de voornaamste Boekhandelaars verzonden:

I. UTRECHTSCH VOLKS-ALMANAK voor 1841, met 5 fraaije platen en gesteedrukten titel. Als schrijvers komen hierin onder anderen voor: Prof. H. W. TIDEMAN, D^o. SCHOTEL, D^o. T. v. SPALL, D^o. J. J. NEUMAN, Mr. B. G. A. PABST, J. F. BOSDIJK, J. B. CHRISTEMEIJER, DE BOSSON, A. VISSCHER, M. H. DE GRAAFF, enz. De platen zijn: Het portret van den Minister van Staat Baron VAN DER CAPELEN; *Ameliswaard* in 1673 door de Franschen verwoest; het tegenwoordige *Ameliswaard*; de Ruïne van het Huis de Haar en de Schipbrug bij Vreeswijk. De prijs is . . . f 1,00.

II. MINIATUUR-ALMANAK voor 1841, met 4 fraaije gravuren en muziekstukje, verguld op snee, in netten koper; opgedragen aan H. K. H. Mevrouw de Prinses SOPHIA DER NEDERLANDEN. De bijdragen in dit boekje zijn voornamelijk van de Heeren J. P. HEIJZE, OOSTERWIJK BRUYN, A. v. D. HOOP JR., L. J. A. TOLLENS, AUG. CLAVAREAU, D. J. DEN BREN POORTEGAEL, F. H. GREE, DE KANTER, Mr. P. MOENS, M. H. DE GRAAFF, J. F. BOSDIJK, A. VISSCHER, LES- TURGEON, A. WINKLER PALIS, enz. De prijs is . . . f 1,25.

III. LES PETITS LIVRES DU PÈRE L'AMI avec figures, » 0,70.

* * Bij BROESE & COMP., te Breda, is van de Pers gekomen en alom verkrijgbaar de **TWEDE DRUK** van:

I. BEGINSELEN DER STELKUNST, bevattende: de Behandeling der Stelkundige Vormen, de Oplossing der Vergelijkingen van den eersten en tweeden graad, alsmede de Theorien der gewone Logarithmen, Reken- en Meetkundige Reeksen en Kogelstapels. Door J. BADON GHIBBEN en H. STROOTMAN, Leeraren der 1° klasse in de Wiskunde, bij de K. M. Akademie te Breda. Prijs f 2,50.

II. VERVOLG OP DE BEGINSELEN DER STELKUNST, bevattende: de Leerwijze der onbepaalde Coëfficiënten; eene korte beschouwing der Permutatiën en Combinatiën; de ontwikkeling van het Binomium; iets over de Gedurige Breuken; de Theorie der Hoogeremagtsvergelijkingen; die der Rekenkundige Reeksen van Hooger Rang, en eindelijk de Ontwikkeling der Logarithmische en Exponentiale Functiën. Door dezelfde. . . f 1,40.

III. VOORNAAMSTE GEBEURTENISSEN DER ALGEMEENE GESCHIEDENIS gelijktijdig beschouwd tot 1832; door Mr. G. DORN SEIFFEN, Ridder der Orde van den Nederlandsche Leeuw, enz. f 1,20.

IV. HANDBOEK DER NOTARISSSEN NAAR DE NEDERLANDSCHE WETGEVING; door Mr. I. I. LOKE, Lid der Arrondissements-Regtbank te Breda. TWEEDE STUK. . . f 1,60.

Met nog een Stuk, dat ter perse is, zal dit Handboek compleet zijn.

In de Nederlandsche Jaarboeken voor Regtsgeleerdheid en Wetgeving door Mr. DEN TEX en VAN HALL 1840, N°. 3, wordt halve gebragt, aan de verdienste van dit Handboek; de Heer VAN HALL zegt in zijne beoordeeling, na reeds vroeger van het eerste zeer gunstige aankondiging gedaan te hebben.

« Door den Heer LOKE wordt, in zeer logische orde, van het onderwerp der notariële akten, in deszelfs tweede boek gehandeld, zoodat achtereenvolgens het begrip en de vereischten der overeenkomsten worden ontwikkeld, de personen nagegaan, die de overeenkomst kunnen sluiten en de onderwerpen, hetzij dan zakelijke regten, hetzij bepaalde verbindtenissen, welke zij betreffen. Hieraan sluit zich de inhoud van het Derde Boek, waarin de bijzondere overeenkomsten worden behandeld. De Heer LOKE blijft daarbij getrouw aan zijne Wetenschappelijke Practische wijze van bewerken, welke hem telkens een duidelijk en volledig overzicht der Wetsbepaling doen geven, met weglating van alles waarmede de Notaris niets te maken, doch met invoeging van datgene, wat hem noodig is te weten, al is het ook in het Burgerlijk Wetboek niet begrepen, enz., enz.

BREDASCH ALMANAK.

VOOR HET JAAR ONZES HEEREN JEZUS CHRISTUS 1841.

Voorzien van een Naamregister van Administratieve, Financiële en Justiciële Ambtenaren, in de Stad en het Arrondissement Breda. Voorts eene opgave der Kermis- en Jaar-, Paarden- en Beestenmarkten, den Op- en Ondergang van Zon en Maan, de Eclipsen, enz. Het varen der Beurtschepen en Marktschuiten, het rijden der Diligences, de aankomst en het vertrek der Vrachtkarren, Boden, enz., enz.

Op ord. papier 20 Cts., Enkele idem 10 Cts.